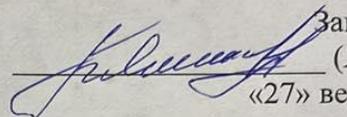

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри
(Яченіхін К.М.)
«27» вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СВІТОВА ГРАНТОВА СИСТЕМА ТА УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ
ПРОЄКТАМ**

Третій рівень вищої освіти
За спеціальністю 033 Філософія
Галузі знань 03 Гуманітарні науки
На здобуття освітньо-наукового ступеня доктор філософії

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Протокол № 1 від 28 серпня 2021 року

Розробники: **Дятлов Володимир Олександрович**, доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи НУЧК імені Т.Г. Шевченка

Павленко Людмила Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Мова навчання – українська.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління науковими проектами та світова грантова система» є поглиблене вивчення основних аспектів менеджменту вітчизняних і міжнародних наукових та освітніх проектів, формування компетентностей для реалізації набутих теоретичних знань і практичних навичок у професійній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- Формування у здобувачів розуміння перспектив і значення проектної діяльності в цілому та виконання міжнародних грантових проектів зокрема у науково-освітньому просторі.
- Надання теоретично-методологічних знань з проектного менеджменту.
- Формування компетентностей щодо розробки та імплементації освітньо-наукових проектів з високою ефективністю результатів.
- Підготовка до роботи у науковому колективі, створеного для виконання проекту.
- Формування практичних навичок пошуку потенційного донора, подання проектної заявки, розробки бюджету, роботи з відповідною документацією, успішної реалізації проекту від ідеї до ліквідації.
- Створення позитивної мотивації для активної інтеграції у світове наукове середовище шляхом залучення міжнародної технічної допомоги.

Предметом вивчення є основні засади і принципи проектного менеджменту, діюча система міжнародних донорських організацій.

Програма навчальної дисципліни складається з п'ятьох змістових модулів:

1. Загальна характеристика управління науковими проектами.
2. Основні принципи планування наукових проектів.
3. Управління ризиками, якістю, проектною командою у процесі реалізації та контролю наукових проектів.
4. Загальна характеристика менеджменту наукових та освітніх міжнародних грантових проектів.
5. Основні організаційні засади та етапи грант-менеджменту.

Обсяг дисципліни

	Денна форма
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин:	90
• лекції	24
• практичні / семінарські	26
• лабораторні	-
• індивідуальні завдання	-

Статус навчальної дисципліни _____ обов'язкова _____

Очікувані результати навчання (програмні результати навчання, загальні та фахові компетентності), що формуються у процесі вивчення дисципліни «Управління науковими проектами та світова грантова система»:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної добросереди.

СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей.

СК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК3. Здатність застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії.

СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми філософії державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.

РН5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

Критерій оцінювання результатів навчання

а) робота на практичному занятті

Усна відповідь, доповідь, виконання завдань
на практичному занятті

до 5 балів

б) самостійна робота

до 10 балів

в) творча робота

до 15 балів

Робота на практичному занятті оцінюється за такими критеріями: 5 балів – здобувач освіти у повному обсязі опрацював програмовий матеріал, має глибокі та міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, робить аргументовані висновки, може узагальнювати та застосовувати набуті знання; 4 бали – здобувач освіти в цілому обізнаний в усіх питаннях, які винесені на семінарське заняття, але не може зробити самостійні висновки; 3 бали – здобувач освіти може відтворити більшість положень матеріалу, його відповідь неповна; 2 бали – здобувач освіти фрагментарно відтворює

матеріал, його відповіді недостатньо аргументовані; 1 бал – доповнюює відповіді своїх товаришів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку	
90 – 100	A	Відмінно	зараховано	
83 – 89	B	Добре		
75 – 82	C			
68 – 74	D	Задовільно		
60 – 67	E			
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Структура та тематичний план навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна характеристика управління науковими проектами.

Тема 1. Загальна характеристика управління проектами.

Проект. Специфіка проектної діяльності. Загальна класифікація наукових проектів. Система управління науковими проектами. Цілі, принципи та функції управління науковими проектами. Структура, оточення та учасники проекту. Стадії життєвого циклу проекту. Особливості наукових проектів в галузі освіти.

Тема 2. Обґрунтування доцільності наукового проекту та його ефективності. Розробка концепції проекту та його етапи. Формування інвестиційного задуму проекту. Оцінка життєздатності проекту. Проектний аналіз, його сутність і значення. Аналіз проекту на основі комплексної експертизи. Екологічна, соціальна експертизи та техніко-економічне обґрунтування. Наукові аспекти проектного аналізу відповідно до галузевої спрямованості. Критерії і методи оцінки проектної ефективності.

Тема 3. Основні форми організації структури наукового проекту. Поняття проектної організаційної структури. Критерії вибору організаційної структури наукового проекту. Внутрішній і зовнішній рівні формування організаційної структури. Типи організаційної структури наукового проекту. Проектне управління і його переваги. Матрична, гіbridна, функціональна організаційні структури проекту. Основні принципи формування груп для організації управління науковими проектами. Визначення функціональних

обов'язків учасників проекту. Розподіл відповідальності в наукових проектах.

Тема 4. Специфіка управління науковими проектами в закладах вищої освіти.

Наукова діяльність в закладах вищої освіти згідно Закону України «Про вищу освіту». Структура наукової діяльності у ЗВО. Класифікація завдань управління науковими проектами в закладах вищої освіти.

Модуль 2. Основні принципи планування наукових проектів.

Тема 5. Загальні підходи до планування і контролю наукових проектів.

Планування реалізації проекту відповідно до галузевої спрямованості. Розробка плану проекту. Цілі, призначення та види планів. Фінансове планування за проектом. Засоби і джерела фінансування проекту. Система контролю дотримання параметрів проекту відповідно до галузевої спрямованості. Розробка проектно-кошторисної документації та контроль за нею з урахуванням проектної специфіки. Основні етапи проведення. Вибір і завдання проектних фірм. Стратегії фінансування наукового проекту.

Тема 6. Структуризація наукового проекту.

Визначення структури проекту на етапі планування. Правила структуризації. Формування компонентів структуризації наукового проекту відповідно до галузевої спрямованості. Управління окремими компонентами проекту. Завдання структуризації проекту. Послідовність здійснення структуризації.

Тема 7. Типи планування в управлінні науковими проектами.

Математичні методи планування проекту. Сіткове планування. Сіткова модель і сітковий графік. Етапи сіткового планування. Алгоритм розрахунку сіткової моделі. Календарне планування проекту. Параметри календарного плану. Оптимізація проекту.

Тема 8. Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету.

Матеріально-технічна підготовка проекту. Основні етапи. Категорії витрат проекту відповідно до галузевої спрямованості. Кошторисна вартість матеріалів, конструкцій, деталей тощо. Порядок планування витрат за проектом. Відповідно до галузевої специфіки. Розробка бюджету проекту. Формування джерел фінансування проекту за напрямком наукових досліджень. Схема формування бюджету проекту. Основні завдання бюджетного контролю. Можливості внесення змін до проектного бюджету.

Модуль 3. Управління ризиками, якістю, проектною командою у процесі реалізації та контролю науковими проектами.

Тема 9. Контроль виконанням наукового проекту.

Контроль як основа управління проектною діяльністю. Види контролю виконання наукового проекту. Технологія оцінки проектної діяльності. Звітність у системі контролю відповідно до галузевої спрямованості.

Регулювання процесу реалізації проєкту. Співставлення результатів виконання і намірів інвестора. Причини внесення змін та оцінки наслідків.

Тема 10. Управління ризиками у наукових проєктах.

Проектні ризики та їх класифікація. Принципи управління проектними ризиками. Причини виникнення та чинники впливу на динаміку ризиків відповідно до галузевої специфіки. Методи аналізу ризиків проєкту. Статистичний метод. Аналіз чутливості реагування. Аналіз сценарію. Ринковий ризик. Оцінка ймовірності ризикової події. Визначення точки беззбитковості. Дерево рішень. Метод «Монте-Карло». Можливості зниження та протидії ризикам. Основні методи зниження ризиків.

Тема 11. Управління якістю в наукових проєктах.

Концепція управління якістю проєктів. Система норм і стандартів якості. Управління забезпеченням якості проєкту. План управління якістю проєкту. Метод системного управління якістю наукового проєкту. Види витрат, що пов'язані із забезпеченням якості проєкту відповідно до наукової галузі. Контроль якості проєкту.

Тема 12. Формування і розвиток проєктної команди.

Людський фактор в управлінні науковими проєктами. Мета створення проєктної команди і завдання проект-менеджера відповідно до наукової галузі. Етапи формування проєктної групи. Координаційна група проєкту. Управління персоналом проєктної команди. Лідерство і мотивація в команді. Розвиток команди з урахуванням спеціалізації проєкту.

Модуль 4. Загальна характеристика менеджменту наукових та освітніх міжнародних грантових проєктів.

Тема 13. Нормативно-правова база міжнародного проєктного менеджменту.

Законодавство України про залучення та використання міжнародної технічної допомоги на реалізацію міжнародних проєктів і програм. Постанови Кабінету міністрів України щодо міжнародної технічної допомоги. Паризька декларація щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги. Рамкова угода між Україною та Європейським інвестиційним банком. Угода про внесок між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку стосовно участі України у Фонді Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля. Проблема захисту прав інтелектуальної власності у міжнародних наукових та освітніх проєктах.

Тема 14. Міжнародні проєкти як джерело фінансування наукових досліджень.

Сутність поняття «грант». Мета і основні засади грантової міжнародної допомоги. Фінансова доцільність реалізації міжнародних проєктів. Діюча система міжнародних донорських організацій. Донорські організації системи ООН. Міжнародні фінансові інституції. Урядові організації держав Європи, Америки, Азії. Приватні фонди. Організаційні засади пошуку джерел

фінансування. Поняття, види, методи фандрайзингу. Оцінювання економічної ефективності міжнародного проектного співробітництва.

Тема 15. Особливості проектного менеджменту в освітній галузі.

Освітянські міжнародні грантові проекти та їх специфіка. Європейські програмами Еразмус +. Український досвід імплементації проектного менеджменту в освіті. Правила участі в конкурсах та основні вимоги до реалізації проектів європейських освітянських програм. Стандартні вимоги та їх сучасна специфіка щодо роботи з цільовою аудиторією в освітянських міжнародних проектах.

Модуль 5. Основні організаційні засади та етапи грантменеджменту.

Тема 16. Формування ідеї та концепції проєкту.

Пошук донора. Формування проектної команди. Розподіл функцій у проектній команді. Проблема дослідження середовища міжнародного проєкту, потенційної цільової аудиторії, стейкхолдерів. Оцінка наявних ресурсів для виконання проєкту та економічної ефективності. Оцінка ризиків. Формулювання ідеї, мети, завдань та очікуваних результатів.

Тема 17. Проектна команда.

Формування проектної команди. Бекгарунд та «skills» учасника проектної команди. Розподіл функцій у проектній команді. Проблема лідерства і колективної роботи у проектній групі. Комpetенції проектних менеджерів. Управління конфліктами.

Тема 18. Підготовка заявки на отримання гранту як специфічний від діяльності.

Поняття «grantsmanship». Перелік документів та основні правила оформлення заяви для участі у конкурсі на отримання гранту. Структура аплікаційної форми. Формування бюджету проєкту. Алгоритм подання заяви. Хронологічні та процедурні особливості проведення конкурсу та оголошення його результатів.

Тема 19. Основні етапи реалізації міжнародного грантового проєкту.

Планування роботи по імплементації проєкту. Життєвий цикл міжнародного проєкту. Час і фази проєкту. Управлення змістом, ресурсами, якістю, інформаційним зв'язком, ризиками, закупівлями у міжнародних проєктах. Відповідність результатів проєктної діяльності очікуванням донора. Основні принципи роботи з проектною документацією. Контроль та звітність. Комуникації. Обґрутування та внесення змін. Стандартні вимоги до візуалізації. Поширення результатів проєктної діяльності (дисемінація). Забезпечення сталості міжнародного проєкту. Ліквідація проєкту.

Тема 20. Презентація результатів виконання проєкту.

Управління результатами проєкту. Поширення результатів проєктної діяльності (дисемінація). Популяризація у соціальних мережах, у медіа, на заходах за участю широкої громадськості. Наукові публікації: види, стандартні правила подання матеріалів до друку. Вітчизняна та міжнародна

системи наукових видань. Наукометричні бази даних. Scopus, Web of Science. Наукові конференції: види, специфіка, правила підготовки до виступу. Складання доповіді та презентації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика управління науковими проектами.												
Тема 1. Загальна характеристика управління проектами.		2	2									
Тема 2. Обґрунтування доцільноті наукового проекту та його ефективності.							5					
Тема 3. Основні форми організації структури наукового проекту.		2										
Тема 4. Специфіка управління науковими проектами в закладах вищої освіти.			2									
Разом за змістовим модулем 1		4	4				5					
Змістовий модуль 2. Основні принципи планування наукових проектів.												
Тема 5. Загальні підходи до планування і контролю наукових проектів.							5					
Тема 6. Структуризація наукового проекту.		2										
Тема 7. Типи планування в управлінні науковими		2					5					

проектами.											
Тема 8. Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету.		2	2								
Разом за змістовим модулем 2		6	2			10					
Змістовий модуль 3. Управління ризиками, якістю, проектною командою у процесі реалізації та контролю наукових проектів											
Тема 9. Контроль за виконанням наукового проекту.		2									
Тема 10. Управління ризиками у наукових проектах.			2			5					
Тема 11. Управління якістю в наукових проектах.		2				5					
Тема 12. Формування і розвиток проектної команди.		2									
Разом за змістовим модулем 3		6	2			10					
Змістовий модуль 4. Загальна характеристика менеджменту наукових та освітніх міжнародних грантових проектів.											
Тема 13. Нормативно-правова база міжнародного проектного менеджменту.		2									
Тема 14. Міжнародні проекти як джерело фінансування наукових досліджень.		2	2			5					
Тема 15. Особливості проектного менеджменту в освітній галузі.			2			5					

Разом за змістовим модулем 4		4	4		10						
Змістовий модуль 5. Основні організаційні засади та етапи грант-менеджменту.											
Тема 16. Формування ідеї та концепції проєкту.		2	2								
Тема 17. Проектна команда.			2		5						
Тема 18. Підготовка заявки на отримання гранту як специфічний від діяльності.			4								
Тема 19. Основні етапи реалізації міжнародного грантового проєкту.		2	2								
Тема 20. Презентація результатів виконання проєкту.			4								
Разом за змістовим модулем 5		4	14		5						
Разом		24	26		40						

Перелік тем для практичних та семінарських занять

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальна характеристика управління проєктами.	2
2.	Специфіка управління науковими проєктами в закладах вищої освіти.	2
3.	Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету.	2
4.	Управління ризиками у наукових проєктах.	2
5.	Міжнародні проєкти як джерело фінансування наукових досліджень.	2
6.	Особливості проектного менеджменту в освітній галузі.	2
7.	Формування ідеї та концепції проєкту.	2

8.	Проектна команда.	2
9.	Підготовка заявки на отримання гранту як специфічний від діяльності.	4
10.	Основні етапи реалізації міжнародного грантового проекту.	2
11.	Презентація результатів виконання проекту.	4
	Разом	30

6. Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Обґрунтування доцільності наукового проекту та його ефективності.	5
2	Загальні підходи до планування і контролю наукових проектів.	5
3	Типи планування в управлінні науковими проектами.	5
4	Управління ризиками у наукових проектах.	5
5	Управління якістю в наукових проектах.	5
6	Міжнародні проекти як джерело фінансування наукових досліджень.	5
7	Особливості проектного менеджменту в освітній галузі.	5
8.	Проектна команда.	5
	Разом	40

Методи навчання

1. Інтерактивні методи навчання (диспут, моделювання ситуацій).
2. Словесні методи навчання (лекція, бесіда).
3. Практичні методи навчання (виконання творчих завдань, підготовка доповідей, презентацій, проектів).
4. Проблемний виклад матеріалу.
5. Дослідницький метод навчання.
6. Метод прогнозування.

Методи контролю

1. Усне опитування, участь у груповій роботі.
2. Творчі роботи, презентації, колективні та індивідуальні проекти.
3. Письмове опитування, виконання тестових завдань.
4. Залік.

Засоби діагностики успішності та якості навчання

- студентські проекти, презентації та виступи на практичних заняттях;

- усна відповідь;
- письмова робота.

Розподіл балів

Розподіл балів за темами

Модуль I				Модуль II				Модуль III			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12
5			5				5		5		
Модуль IV			Модуль V								
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	C/P	T/P	РАЗОМ	
5	5	5	5	10	5	10	15	20	100		

Розподіл балів за формами контролю

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Виконання самостійної роботи	1	10	15
Усна відповідь на практичному занятті	13	5	65
Творча робота	1	15	20
Усього:			100

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Плани лекційних та семінарських занять.
3. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.
4. Конспект лекцій з дисципліни.
5. Комплекс тестових завдань.
6. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять.
7. Запитання до заліку.

Рекомендовані джерела інформації

Література

1. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Монографія. К. : КНЕУ, 2010. 394 с.
2. Батенко Л.П. Управління проектами : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2003. 231с.
3. Баум У. Цикл реализации проекта. Вашингтон: Ин-т экономического развития Всемирного Банка, 1982.
4. Бегьюли Ф. Управление проектом / Ф. Бегьюли; пер. с англ. В.Петрашек. М.: ФАИР-ПРЕСС, 2004. 208 с.

5. Бушуев С.Д., Бушуева Н.С. Управление проектами. Основы профессиональных знаний и система оценки компетенции проектных менеджеров. К.: ІРІДІУМ, 2006. 208 с.
6. Бушуев С., Бушуева Н. Управление проектами: основы проф. знаний и система оценки компетентности проектных менеджеров (National Competence Baseline, NCB UA Version 3.1). Изд. 2-е. К.: ІРІДІУМ, 2010. 208 с.
7. Василенко О.В., Шматъко В.Г. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2003. 440 с.
8. Гонтарева І. В. Управління проектами : підручник / І. В. Гонтарева ; Харк. нац. екон. ун-т. Х. : Вид-во ХНЕУ, 2011. 444 с.
9. Даве В., Кестел Д. Руководство к своду знаний по управлению проектами
10. (Руководство PMBOK). 5-е изд. Atlanta: Project Management Institute, 2013. 614 с.
11. Довгань Л.Є., Мохонько Г.А., Малик І.П. Управління проектами. Навчальний посібник. К.: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сикорського», 2017. 429 с.
12. Дункан В.Р. Керівництво з питань Проектного менеджменту / За ред. С.Д. Балуєва. К.: Інститут менеджменту і бізнесу, 2014. 197 с.
13. Ілляшенко С. М. Маркетинг. Менеджмент. Інновації: монографія. Суми: ТОВ «Друкарський дім «Папірус», 2010. 623 с.
14. Інноваційний менеджмент: курс лекцій / А.А. Пономаренко, В.А. Паламарчук. К.: Видавництво Національного авіаційного університету «НАУ-друк», 2009. 80 с.
15. Керівництво з питань проектного менеджменту / за ред. С.Д. Бушуєва; пер. з англ. К.: Ділова Україна, 2000. 198 с.
16. Кожушко Л. Ф., Кропивко С. М. Управління проектами: Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2008. 432 с.
17. Курс МВА по менеджменту: пер. с англ. / под ред. А.Р. Коэн . М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. 507 с.
18. Нехорошева Л. Н. Оценка перспектив развития конкурентной борьбы на мировом рынке научно-технической продукции в начале третьего тысячелетия. Минск: БГЭУ, 200. 116 с.
19. Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: підручник / За заг. ред. Л. В. Ноздріної. К.: Центр учебової літератури, 2010. 432 с.
20. Opp A.D. Управління проектами: Руководство по ключевым процессам, моделям и методам / Пер. С англ.. О.В. Теплых: Под науч. ред. Т.В. Герасимовой. – Д.: Баланс Бизнес Букс, 2006. 216 с.
21. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учебової літератури, 2010. 352 с.
22. Понамаренко Л.А. Комп'ютерні технології управління інноваційними проектами: підручник для вищих навчальних закладів. К.: КНПЕУ, 2004. 667 с.

23. Проектний менеджмент : просто про складне : навч. посібник / В. А. Верба, Л. П. Батенко, О. М. Гребешкова та ін. ; за заг. ред. В. А. Верби. К. : КНЕУ, 2009. 299 с.
24. Проектний менеджмент: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А.В. Гриньов, І.А. Дмитрієв, Д.У. Бікулова та ін.. Харківський автомобільно-дорожній університет. Х., 2006. 420 с.
25. Проектний менеджмент: конспект лекцій і семінарів. Тернопіль: Економічна думка, 2001. 95 с.
26. Проектний менеджмент: регіональний зріз: навчальний посібник / За заг. ред. Бутка М. П. [М. П. Бутко, М. І. Мурашко, І. М. Олійченко та ін.]. К.: «Центр учебової літератури», 2016. 416 с.
27. Рамкова програма партнерства між урядом України та Організацією об'єднаних націй на 2018-2022 роки. 84 с.
28. Рач В. А. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: навч. посіб. / В.А. Рач, О.В. Россошанська, О.М. Медведєва; за ред. В.А. Рача. К.: «К.І.С.», 2010. 276 с.
29. Руководство к своду знаний по управлению проектами, 5-е издание/ Project Management Institute (PMI). Project Management Institute, Inc., 2012. 614 с.
30. Стадник В.В., Йохна М.А. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. К.: Академвидав, 2006. 464 с.
31. Стратегия экспорта и продвижения научных разработок на рынок. Методические рекомендации по проведению маркетинговой работы и продвижения разработок организаций НАН Беларуси на внутренний и внешний рынок / Под ред. С. М. Дедкова. Минск: Центр системного анализа и стратегических исследований НАН Беларуси, 2008. 169 с.
32. Тарасюк Т.М. Управління проектами. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Каравела, 2004. 344 с.
33. Управління інноваційними проектами: навч. посібник / Уклад.: Н.Н. Пойда-Носик, І.І. Черленяк. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 360 с.
34. Управління проектами: процеси планування проектних дій [Текст]: підручник / І.В.Чумаченко, В.В. Морозов, Н.В. Доценко, А.М. Чередниченко. К.: КРОК, 2014. 673 с.
35. Управління проектами : навч. посібник / за ред. О. В. Ульянченка, П. Ф. Цигікала. Х. : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2010. 522 с.
36. Щукін Б.М. Аналіз інвестиційних проектів. К.: МАУП, 2002. 214 с.
37. Project Management Association of Japan, 2001. 93 р.
38. The Guidebook for Project and Program Management for Enterprise Innovation (P2M). Руководство к своду знаний по управлению проектами (руководство PMBOK®): Project Management Institut, 2008. 4-е изд. 496 с.

Інформаційні ресурси

Агенція Європейських Інновацій. Режим доступу: <http://www.eeca-ict.eu>

Американські ради з міжнародної освіти. Режим доступу:
<http://www.americancouncils.org.ua/>

Гранти Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень. Режим доступу: <https://bit.ly/3dUrrr1>

Гранти Кабінету Міністрів України колективам молодих учених. Режим доступу: <https://bit.ly/3wNgJev>

Державна служба інтелектуальної власності України. Режим доступу:
<http://www.sips.gov.ua/>

Державний фонд фундаментальних досліджень. Режим доступу:
<http://www.dffd.gov.ua/index.php?lang=ua>

Динамика розвития проектной команды. Режим доступу:
[http://projectimo.ru/komandaimotivaciya/razvitie-komandy-proekta.html.](http://projectimo.ru/komandaimotivaciya/razvitie-komandy-proekta.html)

Європейська комісія. Режим доступу: <http://ec.europa.eu/>

Європейська служба зовнішньої дії. Режим доступу:
http://eeas.europa.eu/enp/euprogrammes/index_en.htm

Національний інститут стратегічних досліджень. Режим доступу:
www.niss.gov.ua

Національний портал програми Горизонт 2020. Режим доступу:
<http://h2020.link/>

Програма академічних обмінів Відділу преси, освіти і культури Посольства США в Україні. Режим доступу:

<https://ua.usembassy.gov/uk/education-culture-uk/exchange-programs-uk/academic-exchanges-uk/>

Постанова КМУ «Про створення єдиної системи залучення, використання тамоніторингу міжнародної технічної допомоги» № 153. Режим доступу:
[https://zakon.rada.gov.ua/Laws/show/153-2002-%D0%BF#Text.](https://zakon.rada.gov.ua/Laws/show/153-2002-%D0%BF#Text)

Програма ГОРИЗОНТ 2020. Режим доступу:
<http://ec.europa.eu/research/horizon2020>

Сайт «Українські науковці у світі». Режим доступу: <http://usw.com.ua/>
Світова інформаційно-комунікаційна платформа для науковців. Режим доступу: <https://www.researchgate.net>

Німецька служба академічних обмінів DAAD в Україні. Режим доступу:
<http://www.daad.org.ua>

Центр перспективних соціальних досліджень. Режим доступу:
www.cpsr.org.ua

Цифрова ідентифікація науковця. Режим доступу: <http://orcid.org>

Цифровий профіль науковця від Web of Science. Режим доступу:
<http://wokinfo.com/researcherid>

Швейцарська національна наукова фундація. Режим доступу:
<http://www.snf.ch/en/Pages/default.aspx>